
Katsaus toimintaan ja talouteen kaudelta 1.1.–30.6.2019

Yhtymähallitus 27.8.2019 § 80

Osavuosisikatsaus toiminnasta ja taloudesta kaudelta 1.1.–30.6.2019.....	2
Johdanto	2
2 Palvelulinjojen ja erikoissairaanhoidon toiminta ja talous 1.1. – 30.6.2019	3
2.1 Perheiden palvelulinja	3
2.2 Työkäisten palvelulinja	4
2.3 Ikäihmisten palvelulinja	5
2.4 Erikoissairaanhoidon	6
3 Talousarvion menot ja rahoitus.....	6
4 Johtopäätökset ja toimenpiteet osavuosisikatsauksen perusteella	7
4 Katsauksen liitteet:	8

Osavuositarkastus toiminnasta ja taloudesta kaudelta 1.1.–30.6.2019

Tämä on perusturvakuntayhtymä Karviaisen osavuositarkastus toiminnasta ja taloudesta ajalta 1.1.–30.6.2019. Tarkastus sisältää lyhyen arvion toiminnasta ja kustannukset puolelta vuodelta tuoteryhmittäin, tuotteittain ja toimipisteittäin. Lisäksi tarkastus sisältää arvion kuluvan vuoden talousarvioon liittyvistä riskikohteista.

Johdanto

Talousarvio 2019 perustuu palvelutasosuunnitelmaan, joka on laadittu vuosille 2017- 2020.

Perusterveydenhuollossa kiireettömän hoidon saatavuudessa on ollut tavoitteena keskimääräisesti 14 vuorokauden odotusaika sekä lääkärin vastaanotolla että suun terveydenhuollossa. Suunnitelmakaudella 2017–2020 on tavoitteena nopeuttaa hoitoon pääsyä siten, että kiireettömän hoidon odotusaika on 7 vuorokautta lääkärin vastaanotoilla. Tavoitteeseen edetään vaiheittain sitä mukaa, kun toimitilaratkaisut saadaan tavoitteen mukaisiksi. Odotusaika kiireettömään hoitoon lääkärin vastaanotoilla ja suun terveydenhuollossa on tavoitteena pitää 14 vuorokaudessa keskimääräisesti vuonna 2019. Suun terveydenhuollossa asiakasmäärien kasvu aiheuttaa merkittävän haasteen ja selvitettävänä on iltavastaanottoaikojen lisääminen.

Sosiaalityössä järjestetään palveluneuvonta uudistuneen sosiaalihoitolaian edellyttämälle tasolle. Suunnitelmakauden aikana on tavoitteena edetä virkaajan viivyttyksettömään neuvontaan ja ohjaukseen. Päätökset sosiaalipalveluista ja tukitoimista tehdään lain edellyttämässä määräajassa. Vihdin osalta aikuissosiaalityön tilat odottavat edelleen ratkaisua.

Molemmissa Karviaisen alueen kunnissa syntyvyys on edelleen vähentynyt ja tämä on vaikuttanut neuvolapalvelujen kokonaisuuteen. Vuoden 2019 alusta lukien Vihdin alueen neuvolapalvelut tuotetaan kahdessa palvelupisteessä aiemman kolmen neuvolapisteen sijaan. Otalammen neuvola lakkautettiin ja siellä työskennelleet terveydenhoitajat sijoituivat Pajuniityn ja Myrskylänmäen neuvoloihin.

Keskeiset kehittämishaasteet kohdistuvat väestön ikääntymiseen Karviaisen kunnissa. Palvelujen järjestämisessä panostetaan ennalta ehkäisevään ja kuntouttavaan työhön kotona asumisen tukemiseksi. Karviaisen hoivapaikkojen riittävydessä on haasteita suhteessa yli 75-vuotiaiden laskennalliseen tarpeeseen.

Sosiaali- ja terveystalvelujen hyvä saatavuus kuntalaisille on osa paikallista kilpailukykyä ja se on myös tärkeä osa asiakaskokemusta. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että paikalliset toimitilaratkaisut, joista jäsenkunnat vastaavat, saadaan järjestettyä kohtuullisella tavalla sekä asiakkaiden että työntekijöiden osallisuuden avulla.

kijöiden kannalta. Karkkilan terveysaseman peruskorjaus valmistui vuoden 2017 loppupuolella. Vihdin toimintojen tilajärjestelyt ovat vielä kesken ja osa toimintayksiköistä on edelleen väistötiloissa. Paikallisesti on tärkeää, että Karkkilassa ja Vihdissä on hyvin toimivia palveluja toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisissa tiloissa.

Karviaisen yhtymähallituksen hyväksymä talouden tasapainotusohjelma on käynnistynyt kaikilla osa-alueilla. Taloudellisessa tuloksessa ohjelman vaikutukset näkyvät viiveellä ja edelleen huolestuttava lastensuojeluasiakkuuksien suuri määrä vaikeuttaa hyvän taloudellisen tuloksen saavuttamista. Kaikki toimenpiteet toiminnan tehostamiseksi ja prosessien kehittämiseksi ovat kuitenkin jo käynnissä. Kehitysvammaisten asiakasmäärän kasvu asumispalveluissa ja yli 75 vuotiaiden määrällinen kasvu ovat merkittävimpiä taloudellisia haasteita. Karviainen tutkii kaikki toimintansa tavoitteena parantaa ennustettua taloudellista tulosta.

2 Palvelulinjojen ja erikoissairaanhoidon toiminta ja talous 1.1. – 30.6.2019

2.1 Perheiden palvelulinja

Perheiden palvelulinjalla palvelujen tarve vaihtelee linjan eri vastuualueilla. Äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan kehittäminen kohdentuu perheiden ongelmien varhaiseen havainnointiin, perheiden kokonaisvaltaiseen tukemiseen ja tarvittaessa ohjaamiseen tarkoituksenmukaisten palvelujen piiriin. Perheneuvola tarjoaa oman vastaanotto toimintansa lisäksi äitiys- ja lastenneuvoloissa perheille mahdollisuutta tulla keskustelemaan tilanteestaan. Vaikka syntyvyys ja alle kouluikäisten lasten määrä on viimeisen viiden vuoden aikana vähentynyt tasaisesti, on lasten ja perheiden erityisen tuen ja vaativan erityisen tuen tarve kasvanut. Samaan aikaan erikoissairaanhoidon kriteerit hoitoon pääsyyn ovat tiukentuneet. Perusterveydenhuollon tasolla on annettava terapiapalveluja ennen erikoissairaanhoidon tutkimusjaksoa. Myös jatkohoito on järjestettävä erikoissairaanhoidon tutkimusjakson jälkeen perusterveydenhuollossa.

Nämä seikat ovat vaikuttaneet siihen, että terapia- ja psykologipalveluissa hoitotakuun määräaikojen saavuttaminen on haasteellista. Erityisesti puheterapi-an osalta terapiaan pääsyn viive ylittää hoitotakuun. Myös psykologin vastaanotolle pääsystä on viiveitä. Ensimmäinen tapaaminen toteutuu hoitotakuun edellyttämällä tavalla, mutta jatkokäyntien toteutuminen ylittää hoitotakuun usein. Perheiden sosiaalipalveluissa ja lastensuojelussa tilanne on jatkunut vuosien 2017 ja 2018 mukaisena. Perheiden erityisen tuen tarve on suuri.

- Neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lakisääteiset tarkastukset toteutetaan asetuksen mukaisina koko Karviaisen alueella.
- Perheneuvolassa on pystytty vastaamaan kysyntään mutta terapia- ja psykologipalveluihin pääsyn odotusajat ylittävät hoitotakuun edellyttämän pääsyn hoitoon.

- Lastensuojelussa lastensuojeluilmoitusten ja lastensuojelutarpeen selvitysten käsittelyajat ovat ylittyneet osittain. Vuoden 2019 toisen neljänneksen aikana lastensuojeluilmoitusten määrä on pysynyt suurena vuosien 2017 ja 2018 tapaan. Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden sekä kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä on pysynyt korkeana. Perhesosiaalityön ja lastensuojelun tarpeen kehitystä seurataan aktiivisesti ja omaa toimintaa kehitetään vastaamaan tarpeeseen mahdollisuuksien mukaan.
- Perheiden tuen tarpeen voimakas lisääntyminen on heijastunut lastensuojelun kustannuksiin sekä sijaishuollon että tukipalvelujen osalta. Palvelujen kehittämistä on jatkettu yhteistyössä työikäisten palvelulinjan kanssa. Yli 18-vuotiaiden jälkihuollon palvelujen painopiste on siirretty aikuissosiaalityön vastuualueelle. Myös päihde- ja mielenterveystyön alueella on lisätty yhteistyötä ja vastuunjakoa. Yhteistä työtä kuntien nuoriso- ja koulutoimen sekä varhaiskasvatuksen kanssa on tiivistetty.
- Taloudelliset riskitekijät perheiden palvelulinjalla kohdentuvat tukipalvelujen, sijaishuollon ja jälkihuollon tarpeen kasvuun. Yhtymähallituksen hyväksymiä tehostamistoimenpiteitä on käynnistetty. Oman toiminnan lisääminen korvaamaan kalliita ostopalveluja on aloitettu ammatillisen tukihenkilötyön osalta.

2.2 Työikäisten palvelulinja

- Työikäisten terveysterveyskeskuksessa hoitotakuun toteutuminen lääkärin vastaanotoilla vaihtelee: ajoittain tavoite on saavutettu, mutta välillä resurssivaje on pidentänyt odotusaikoja. Karviaisessa tavoiteaika lääkärin kiireettömällä vastaanotoilla on 14 vuorokautta (7 vuorokautta kauden loppuun mennessä v. 2020). Kesän aikana lääkäritilanne on ollut hyvä ja tavoiteaika 7 vuorokautta on saavutettu. Suun terveydenhuollossa on ollut ongelmia pysyä tavoitteen mukaisessa 14 vuorokaudessa. Asiakasmäärien kasvu suun terveydenhuollossa asettaa jatkuvan haasteen palvelutuotannolle.
- Työikäisten sosiaalipalvelukeskuksen toiminnassa taloudellinen haaste on edelleen kehitysvammahuollossa. Kevään aikana asumispalveluissa on ollut 7 henkilöä enemmän vuoden 2018 lopussa. Vammaispalvelun toteutumien sijaan alittavat talousarviotavoitteen, myös vammaispalvelulain mukaisissa kuljetuspalveluissa ennuste on alle talousarvion. Vammaispalveluissa on pysytty tavoitteen mukaisissa käsittelyajoissa.
- Taloudelliset riskitekijät työikäisten palvelulinjalla kohdentuvat vammais- ja kehitysvammopalvelujen kokonaisuuteen. Kehitysvammaisten palveluissa talousarvio tulee ylittymään ostopalvelujen osalta (palvelulinjan tot.55,7%). Kuuden kuukauden aikana hoitotarvikepalveluissa ovat kustannukset ylittäneet talousarviovarauksen kalliiden hoitojen lisääntymisen vuoksi (palvelulinjan tot.57,8%). Haavanhoitotoiminnan kehittämi-

nen on aloitettu osana talouden tasapainottamisohjelmaa. Toiminnallisenä riskinä vastaanotoilla on hoitohenkilöstön saatavuus, joka on heikentynyt viime kuukausina.

2.3 Ikäihmisten palvelulinja

Ikäihmisten sosiaalityön tavoitteena on vastata ikäihmisten sosiaali- ja terveystalouden tarpeeseen ennaltaehkäisemällä siirtymistä raskaampien palvelujen piiriin. Ikäihmisten hoivan palvelutarve kasvaa, kun ikäihmisten määrä lisääntyy. Ikäihmisten palveluja arvioidaan hoiva- paikkojen määrällä, jotka ilmoitetaan kuukausittain kuukausiraportissa. Laki ikääntyneen väestön terveyden ja toimintakyvyn tukemisesta 26 § velvoittaa kunnat julkaisemaan puolivuositiedot siitä, missä ajassa iäkäs henkilö saa hakemansa sosiaalipalvelut. Ajalla 1.1.-30.6.2019 odotusajat ovat keskeisimmässä palveluissa pysyneet samalla tasolla aikaisempaan puolivuotiskauteen nähden, mutta tehostetussa palveluasumisessa odotusajat ovat pidentyneet n.100 päivällä. Sosiaali- ja terveysministeriö tarkensi keväällä ohjeistusta odotusaikojen laskemisessa. Odotusajaksi lasketaan kalenteripäivät, jotka ovat hakemuksen jättämisen ja palveluiden tosiasiallisen toteutumisen välissä.

Ikäihmisten palvelutarpeen arviointiin pyritään vastaamaan seitsemän arkipäivän sisällä. 1.1.-30.6.2019 palvelutarpeen arviointeja tehtiin 702 kpl, kun alkuvuodesta kolmen kuukauden aikana niitä tehtiin 418 kpl. Yli vasteajan oli 43 kpl palvelutarpeen arviointia eli n. 6 %.

Osastojen toiminnassa tavoitteena on, että keskimääräinen hoitoaika osastolla on alle 30 päivää. Nummelan osastolla keskimääräinen hoitoaika oli 32,3 hoitopäivää ajalla 1.1.-31.3.2019 ja ajalla 1.1.-30.6.2019 hoitoaika oli keskimäärin 26,7 hoitopäivää eli hoitoajat ovat laskeneet normaalille tasolle. Karkkilan osaston keskimääräinen hoitoaika ajalle 1.1.-31.3.2019 oli 23,3 hoitopäivää ja ajalla 1.1.-30.6.2019 se oli hie man laskenut 21,1 hoitopäivään.

Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärät ovat laskeneet ja tilapäisen kotihoidon, sekä kotihoidon tukipalvelujen asiakasmäärät ovat lisääntyneet, mikä on asetetun tavoitteen mukaista. Tilapäinen kotihoito keskittyy edistämään asiakkaan omia voimavaroja ja itsenäistä selviytymistä kotona tukipalvelujen avulla.

Karkkilassa säännöllisen kotihoidon asiakkaille suunniteltuja tunteja oli puolen vuoden ajalta 12686 tuntia ja toteutuneita tunteja oli 13888 tuntia. Toteutuneita tunteja on enemmän kuin suunniteltuja tunteja ja toteutuneita käyntejä on enemmän kuin suunniteltuja käyntejä. Vihdin osalta suunniteltuja tunteja puolen vuoden osalta oli 22727 tuntia ja toteutuneita tunteja oli 24104. Toteutuneita tunteja on enemmän, kuin suunniteltuja tunteja, mutta suunniteltuja käyntejä on enemmän, kuin toteutuneita käyntejä. Tuntimäärien kasvu suhteessa käyntimääriin kuvastaa asiakkaiden hoitoisuuden ja hoidon vaativuuden kasvua. Tuntimäärät ovat kasvaneet myös verrattuna edellisvuoteen nähden.

Tilapäisessä kotihoidossa asiakasmäärä 1.1- 30.6.2019 oli 516 asiakasta, joista siirtyi säännölliseen kotihoitoon 52 asiakasta puolen vuoden ajan jaksolla.

Toiminnallisena riskinä ikäihmisten linjalla on henkilöstön saatavuus sairaanhoitajien ja lähihoitajien vakituisiin työsuhteisiin, sekä kesäsijaisuuksiin että sairauspoissaoloihin. Ikäihmisten linja toimii suurelta osin kolmivuorotyössä.

2.4 Erikoissairaanhoito

Puolen vuoden tietojen perusteella erikoissairaanhoito on lähes talousarvion mukainen Karkkilassa. Vihdissä erikoissairaanhoidon menojen ennustetaan ylittyvän. Kulujen ennustettavuus on kuitenkin erittäin haasteellista ja mahdolliset jäsenkuntahyvitykset vuoden vaihteessa vaikuttavat kokonaistilanteeseen.

3 Talousarvion menot ja rahoitus

Karviaisen määrärahat ja samalla jäsenkuntien maksuosuudet ovat vuoden 2019 talousarvion mukaan seuraavat:

Vihdin kunta:

Karviaisen palvelut	48.281,6 t. euroa
Erikoissairaanhoito	34.684,9 t. euroa

Karkkilan kaupunki:

Karviaisen palvelut	18.255,9 t. euroa
Erikoissairaanhoito	11.510,0 t. euroa

Yhteensä:	112.732,4 t. euroa
-----------	--------------------

Osavuositarkastuksen liitteenä on kuntaosuuslaskelma tuoteryhmittäin.

Yhteenveto kunnittain ja palvelulinjoittain:

Perusturvakuntayhtymä Karviainen											
Yhteenveto kunnittain											
	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019 ENNUSTE	E-19/TP18 % MUUTOS	E-19/TA19 % MUUTOS	TA:n ja TP ENN. ERO
Karkkila (ilman esh)	18 374,7	18 771,5	18 385,1	18 340,6	18 109,4	18 697,5	18 255,9	19 219,0	2,8	5,3	963,1
Perhepalvelut	2 209,1	2 201,6	2 215,3	2 593,2	3 253,3	3 571,2	3 030,8	3 581,0	0,3	18,2	550,2
Työikäiset	8 376,6	8 554,6	8 685,2	8 496,3	7 979,3	7 945,5	7 831,9	7 845,0	-1,3	0,2	13,1
Ikäihmiset	7 557,2	7 764,9	7 234,3	6 978,1	6 626,7	6 918,5	7 069,2	7 468,0	7,9	5,6	398,8
Hallinto	232,6	244,7	249,3	270,9	252,7	263,9	324,0	325,0	23,2	0,3	
Rahoitus	-0,8	5,7	1,0	2,1	-2,6	-1,6					
Erikoissairaanhoito	10 773,8	10 450,8	11 088,8	10 512,4	10 938,0	10 830,9	11 510,0	11 742,0	8,4	2,0	232,0
Karkkila yhteensä	29 148,5	29 222,3	29 473,9	28 853,0	29 047,4	29 528,4	29 765,9	30 961,0	1,7	4,0	1 195,1
Vihdi (ilman esh)	46 911,0	47 628,5	47 028,4	46 955,5	44 492,3	48 402,9	48 281,6	51 383,0	6,2	6,4	3 101,4
Perhepalvelut	8 075,1	8 242,8	8 086,4	7 918,0	8 519,6	10 641,6	9 765,5	11 150,0	4,8	14,2	1 384,5
Työikäiset	23 838,3	24 254,6	24 567,1	25 017,1	22 204,2	23 259,3	23 148,4	24 649,0	6,0	6,5	1 500,6
Ikäihmiset	14 269,0	14 332,8	13 566,6	13 140,3	12 955,6	13 645,5	14 310,0	14 526,0	6,5	1,5	216,0
Hallinto	731,3	780,1	805,1	873,3	821,3	861,5	1 057,7	1 058,0	22,8	0,0	
Rahoitus	-2,7	18,2	3,2	6,8	-8,4	-5,0					
Erikoissairaanhoito	78,1	90,9	32 665,1	30 984,6	33 434,2	33 703,8	34 684,9	35 165,0	4,3	1,4	480,1
Vihdi yhteensä	46 989,1	47 719,4	79 693,5	77 940,1	77 926,5	82 106,7	82 966,5	86 548,0	5,4	4,3	3 581,5
Karviainen yhteensä	76 137,6	76 941,7	109 167,4	106 793,1	106 973,9	111 635,1	112 732,4	117 509,0	4,4	4,2	4 776,6
	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019 ENNUSTE	E-19/TP18 % MUUTOS	E-19/TA19 % MUUTOS	
Yhteenveto palvelulinjoittain											
Perhepalvelut	10 284,2	10 444,4	10 301,7	10 511,2	11 772,9	14 212,8	12 796,3	14 731,0	3,6	15,1	1 934,7
Työikäiset	32 214,9	32 809,2	33 252,3	33 513,4	30 183,5	31 204,8	30 980,3	32 494,0	4,1	4,9	1 513,7
Ikäihmiset	21 826,2	22 097,7	20 800,9	20 118,4	19 582,3	20 564,0	21 379,2	21 994,0	7,0	2,9	614,8
Hallinto	963,9	1 024,8	1 054,4	1 144,2	1 074,0	1 125,4	1 381,7	1 383,0	22,9	0,1	1,3
Rahoitus	-3,5	23,9	4,2	8,9	-11,0	-6,0					0,0
Karviainen yhteensä	65 285,7	66 400,0	65 413,5	65 296,1	62 601,7	67 100,4	66 537,5	70 602,0	5,2	6,1	4 064,5
Erikoissairaanhoito	10 851,9	10 541,7	43 753,9	41 497,0	44 372,2	44 534,7	46 194,9	46 907,0	5,3	1,5	712,1
YHTEENSÄ	76 137,6	76 941,7	109 167,4	106 793,1	106 973,9	111 635,1	112 732,4	117 509,0	5,3	4,2	4 776,6

4 Johtopäätökset ja toimenpiteet osavuositarkastuksen perusteella

Tämän osavuositarkastuksen perusteella talousarvion nähden merkittävimmät erot ja suurimmat riskit liittyvät edelleen perheiden palvelulinjan ja työikäisten palvelulinjan palvelujen tarpeen kasvuun ja sitä kautta menojen kasvuun. Karkkilan osalta työikäisten palvelulinja on talousarvion tasolla. Perheiden palvelulinjan ennuste Karkkilan osalta ylittää talousarviovarauksen, mutta ennuste on tilinpäätösluvun 2018 tasolla. Karkkilan osalta ikäihmisten palvelulinjan ennuste ylittää talousarviovarauksen ja tilinpäätösluvun 2018.

Vihdin osalta perheiden palvelulinjan ennuste ylittää talousarviovarauksen, mutta verrattuna vuosien 2016, 2017 ja 2018 välisiin talousarvioiden toteutumien kasvuun, on kasvu maltillisempaa. Työikäisten palvelulinjalla talousarvion ennustetaan ylittyvän merkittävästi. Ikäihmisten talousarvion toteutumaennuste näyttää ylittyvän talousarviovaraukseen nähden, mutta poikkeama on merkittävästi pienempi kuin muilla palvelulinjoilla. Erikoissairaanhoito talousarviovaraus Karkkilan osalta on lähellä tavoitetta; Vihdin osalta näkyy ylityksenustetta.

Karviainen jatkaa talouden tasapainottamisohjelman toteuttamista ja etsii uusia keinoja parempaan taloudelliseen tulokseen pääsemiseksi. Merkittävä paino-

arvo Karviaisen talouden kannalta on kuntien onnistumisella peruspalveluissa ehkäisevän päihdetyön osa-alueella. Väestön ikääntyminen tulee edelleen lisäämään ikääntyneiden palvelutarvetta, mutta lasten ja nuorten tasapainoinen tulevaisuus on mahdollista saavuttaa kuntien ja Karviaisen hyvällä yhteistyöllä.

4 Katsauksen liitteet:

Liite

Kuntaosuuslaskelma tuoteryhmittäin 1.1. – 30.6.2019

Oheismateriaali

Jäsenkuntalaskelma tuotteittain ja toimipisteittäin ajalta 1.1. – 30.6.2019

